

REDACTIUNEA,
Administratiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
 Scrierile neînscrise nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se returnează.
 La serate
 se primesc la Administrațiune
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena la M. Dukas Nachf.,
 W. Angenfeld & Emmerich Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. O-
 pelik Nachf., Anton Oppelk.
 În Budapesta la A. V. Gölber-
 ger, Khatin Bernat, Iuliu Le-
 opold (VII) Erassbet-körut
 Prețul inserțiilor: o serie
 garandată pe o coloană 16 bani
 pentru o publicare. Publicări
 mai dese după tarife și invo-
 tală. — RECLAME pe pagina
 8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
 Abonamente pentru Austro-Ungarie:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.,
 Nr. de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr. de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciile postale din țară și din
 afară și la d-nii colectorilor.
 Abonamentul pentru Brașov:
 Administrațiunea, Piața mare
 lângă Inului Nr. 30. etagiu
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu d-nul acasă: Pe un an 24
 cor., pe șase luni 12 cor., pe
 trei luni 6 cor. — Un exem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele, cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 120.

Brașov, Joi 4 (17) Iunie

1909.

Prea târziu?

Despre grațierea neașteptată a doamnei Anuța Vlad, foile maghiare în cea mai mare parte n'au făcut până acuma observări, ci s'au mărginit a comunica simplu faptul. Corepondența semi-oficioasă „Keleti Értésítő”, care a vestit cea dintâi grațierea, accentuând că s'a făcut la propunerea ministrului de justiție, a adaus următoarele cuvinte explicative: „Cu acest fapt de grație, guvernul a tăiat drumul acelei agitațiuni, pe care Românii extremi, atât aici acasă, cât și în afară au pornit-o folosindu-se de cazul d-nei Vlad”. Din aceste cuvinte ar rezulta, după numita corespondență, că inițiativa pentru grațierea a venit de-a dreptul de la ministrul de justiție; și în același sens scrie și „Magyar Hirlap” care la rândul lui observă, că măsura luată de ministru de justiție a urmat prea târziu, așa că, dacă a avut scopul de a calma spiritele iritate din sânul marelui public român, nu și l-a putut ajunge, fiindcă ar fi piermers o „campanie de calmări” a ziarilor române de aici și din România în contra Ungariei, în care a fost exploatat cazul d-nei Vlad. Deci grațierea acum nu va mai avea nici un efect, căci Românii nu-o vor mai privi ca o faptă generoasă a guverului maghiar, ci numai ca slăbiciune a lui. Și fără acea observare malițioasă și cu totul neintemeiată, că ziarele de aici și de dincolo s'ar fi pornit pe calomnii în contra Ungariei, ceace nu este în obiceiul lor și nu poate fi mai ales în acela al ziarelor române de dincoace, poate găci orișicine ușor, că, c'un cuvânt zis, foaiei maghiare amintite nu-i vine la socoteală grațierea și deci găsește, că guvernul nu și-a ales bine timpul pentru a o propune, pe când în adevăr în interiorul ei e poate de convingerea că nu trebuia de loc propusă.

Atâta e tot ce știm până în mo-

mentul de față despre atitudinea foilor maghiare față cu grațierea din cestinne. Sunt foarte semnificative deoparte tăcerea acestor foi în fața faptului, de altă parte observările lor critice, ca cea de mai sus. Cu atât mai vărtos trebuie să bată la ochi acuma aceasta atitudine, cu cât la începutul anului curent, când încă nu se adusese de instanța superioară judecătorească sentința în afacerea d-nei Vlad, una din foile de frunte din Budapesta, șovinistă și ea get-beget, publicase scrisoarea cunoscută a scriitorului maghiar Herczeg, care critica aspru condamnarea unei femei române pentru agitație; — ba se pornise în aceasta foaie o agitație formală în contra guvernului, care a început a urmări și pe femei. Ar fi fost deci de așteptat ca cel puțin aceasta foaie să zică o vorbă acuma și să se bucure că ministrul de justiție s'a recules și s'a întors la sentimente mai nobile și umane, deși mai târziu.

N'ai ce-i face însă calamității, care aduce cu sine ca la noi toate să fie întoarse și sucite, și nimic să nu meargă pe calea cea corectă, sinceră și dreaptă, când se tratează de raporturile dintre Maghiari și Români.

Zicea un politician vestit austriac odată, că monarhia noastră este împărăția neverosimilităților. Cu atât mai mult se poate afirma despre Ungaria, unul din statele dualiste ale monarhiei, că este țara, în care se petrec lucrurile cele mai de necrezut și se produc contrastele cele mai surprinzătoare.

Vom urmări cu atențiune efectele cazului, despre care vorbim, și ne vom minuna cu toții de contrastele ce le vor mai produce în sentimentele aceloră dela noi, cari de mult nu mai cugetă normal, sănătos și cum trebuie.

Cum se va desvolta criza. Dela Budapesta se telegrafiază ziarului „Neue Freie Presse” între altele: cum se va desvolta criza, e deocamdată nesigur. Bărbații de stat conducători se nuzesc deocamdată de a restabili înțelegerea între partidele coaliției. Dacă va succede aceasta, fără îndoială Dr. Wekerle va rămânea în fruntea afacerilor, se admite însă în general, că prospectele unei astfel de înțelegeri devin tot mai nefavorabile. Cauzele sunt a se căuta în atitudinea partidului independist. Ultima deciziune a comitetului executiv a fost așa prezentată în afară, ca și când nu grupul băncii s'ar fi supus ideilor lui Kossuth, ci din contră, ca și când partidul independist s'ar fi grupat sub steagul lui Iusth.

Organele grupului băncii poartă peste aceasta un limbaj foarte pasionat și agită cu toată puterea în contra partidelor dela 1867 și a conducătorilor lor și declară deja astăzi, că partidul independist e hotărât, ca la prima ocaziune, când vor veni în discuțiune chestiuni militare și cestini de politică exterioare, partidul se va împulpa cu toate armele lui parlamentare spre a aduce la valoare postulatele națiunii.

De altă parte cei de aici sunt informați, că și în cercurile competente din Viena se judecă astăzi mai nefavorabil capacitatea de guvernare a partidului independist și că acolo (Viena) ar preferi, dacă un cabinet format numai din partidele dela 1867 ar începe lupta cu partidul independist. Încă n'a ajuns lucrul așa departe astăzi, ca să se lucreze direct pentru numirea unui astfel de cabinet. Cerințele, ce se pun pentru descurcare, nuzesc din contră și astăzi încă mai mult spre fuziune. Dacă însă vor merge lucrurile tot așa, ca să se facă un pas înainte și doi îndărăt, e foarte ușor posibil, ca prospectele unui astfel de cabinet de luptă să crească în mod însemnat. Cestiunea ar fi atunci numai, dacă acestui cabinet să i-se dea și *concesiuni* ca zestre, sau că se va aștepta dela el, ca pe altă cale să cerce a-și crea dela el o majoritate. În cazul prim contele Adrassy, căruia i-se va alătura de sigur și o parte din partidul independist, ar lua asuprași problema de a crea stări regulate. În cazul ultim ar fi însărcinat un politician ce stă în afară de parlament, cu misiunea de a disolva parlamentul și de a face nouă alegeri, pe baza unui program, care promite țării reforme numai în politică interioară. În tot cazul, încheie corespondentul ziarului „N. F. Pr.”, intențiunea în toate părțile este

de a face, ca încă în decursul lunii acesteia să se decidă și să se aleagă la un fel, fie într-o direcțiune, fie într'alta.

»Situatia e cât se poate de nefavorabilă«, a răspuns vice-prezidentul partidului independist Ugron la întrebarea unui redactor dela »Pesti Naplo« și a adaus: »Aceasta avem să o mulțămim acelor domni, cari au provocat situațiunea de față, fără să se gândească ce fac.

Joi la amiază s'a ținut în ministeriul de comerț o *consfătuire între miniștrii Kossuth, Andrassy, Apponyi și Wekerle*. Acestei consfătuiri se dă o deosebită importanță, deoarece se crede, că s'au stabilit unele învoeli, cari vor urgenta rezolvarea crizei. În clubul partidului independist se presupune, că Wekerle, Andrassy și Apponyi ar fi căutat să influențeze pe Kossuth, ca în rezoluțiunea ce o va prezenta conferenței partidului independist să nu fixeze un termen pentru înființarea băncii independente.

Ziarele maghiare creș, că în conferența de alaltieri miniștrii Wekerle și Andrassy au declarat lui Kossuth, că dacă rezoluțiunea, ce va fi prezentată spre votare conferenței independiste, va conține *pasaje* supărăcioase pentru partidele 67-iste, miniștrii 67-ști nu se vor afla în poziția de a gira mai departe până la toamnă afacerile cabinetului. Ziarul »Az Ujság« face imputări lui Andrassy, că a întrelăsat în anii trecuți să câștige popularitate pentru ideile 67-iste în fața opiniei publice.

Știrea din isvor vienez despre hotărârea Maj. Sale de a veni din nou la Budapesta nu prea află crezământ în cercurile conducătoare maghiare. Fapt este însă, că Maj. Sa și-a amânat plecarea la Ischl, care era hotărâtă pe ziua de 21 Iunie. »Bud. Hirlap« e de părere că Maj. Sa a amânat plecarea sa la Ischl, deoarece nu voește să trăgăneze rezolvarea crizei până la toamnă.

Contele Ștefan Tisza desminte știrea ziarelor, că ar fi primit o invitație din partea arhiducelui Francisc Ferdinand în Boemia, care invitare ar sta în legătură cu criza politică. Tisza declară că dânsul stă departe de încercările ce se fac pentru rezolvarea crizei.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Zări din univers.

— Urmărirea unor umbre. —

II.

Metoda riguroasă a determinării eclipselor se întemeiază pe următoarele fapte:

Orbita Lunei, adecă drumul ce-l percurge Luna în jurul Pământului, nu coincide cu ecliptica, adecă cu drumul ce-l percurge Pământul în jurul Soarelui, ci orbita Lunei e piezișă față de ecliptică, întretăind-o sub unghiul mijlociu de 5° 8' 40". Punctele, în cari se întretae orbita Lunei și ecliptica se numesc *noduri*. Deosebim *nod ascendent*, când Luna trece din partea sud a eclipticei pe partea nord și *nod descendent*, când Luna trece dela nord la sud. Distanța celor două noduri face 180°.

În urma atracției solare, nodurile retrogradează neconținut pe ecliptică, încât intervalul dela un nod ascendent la cel următor e mai scurt decât revoluția siderică a Lunei. O întoarcere completă a nodurilor se face în 6798 zile = 18 ani 7 luni 5 zile. În această perioadă se perondează eclipsele peste toate anotimpurile. Dacă însemnăm distanța Lunei dela

nodul ascendent cu δ , iar distanța Soarelui dela acelaș nod, cu δ' , atunci pentru:

luna nouă $\delta = \delta'$
 » plină $\delta = \delta' \pm 180$
 prin urmare, pentru luna nouă și luna plină are valoare generală
 $2\delta = 2\delta'$.

Pentru cvadrature reese:
 primul pătrar $\delta = \delta' + 90^\circ$
 ultimul » $\delta = \delta' - 90^\circ$, deci pentru amândouă pătrarele e valabilă expresiunea
 $2\delta = 2\delta' \pm 180^\circ$.

Ținând seamă că *revoluția sinodică* a Lunei face 29 zile 12 ore 44 minute 3 secunde = 29 zile 5306, e destul să știm data exactă a unei lunații pentru a determina altele prin adăția succesivă a valoarei de mai sus. Astfel avem lună nouă în

1909 Iunie	17 la 23 ^h 37 ^m
	29 12 44
» Iulie	17 la 12 ^h 21 ^m
	29 12 44
» Aug.	16 la 1 ^h 05 ^m

Și așa mai departe.

E de observat, că în cursul unei revoluții sinodice Luna percurge în raport cu nodul ascendent distanța $\delta = 30^\circ, 671$. Pentru argumentele δ și $2\delta'$ avem deci următoarele valori:

Revoluții	t (în zile)	δ	$2\delta'$
1/4	7, 3926	97°, 668	15°, 34
1/2	14, 7653	195, 335	30, 67
3/4	22, 1479	293, 003	46, 01
1	29, 5306	30, 671	61, 34
2	59, 0612	61, 341	122, 68
3	88, 5918	92, 012	184, 02
4	118, 1224	122, 682	245, 36
5	147, 6529	153, 353	306, 71
6	177, 1835	184, 023	8, 05
7	206, 7141	214, 694	69, 39
8	236, 2447	245, 364	130, 73
9	265, 7753	276, 035	192, 07
10	295, 3059	306, 705	253, 11

Criteriile eclipselor solare:

$320^\circ, 4 < 2\delta' < 39^\circ, 6$ eclipsă parțială posibilă! (cetește: când $2\delta'$ e mai mare decât $320^\circ, 4$ ori mai mic decât $39^\circ, 6$ ...)

$330^\circ, 5 < 2\delta' < 29^\circ, 5$ eclipsă parțială sigură!
 $333^\circ, 5 < 2\delta' < 26^\circ, 5$ eclipsă centrală posibilă!
 $342^\circ, 5 < 2\delta' < 17^\circ, 5$ eclipsă centrală sigură!

Certitudinea eclipselor parțiale o avem deci pentru

$$2\delta' = 360^\circ \pm 29^\circ, 5,$$

a celor centrale, pentru

$$2\delta' = 360^\circ \pm 17^\circ, 5,$$

Criteriile eclipselor lunare:

$332^\circ, 4 < 2\delta' < 27^\circ, 6$ eclipsă parțială posibilă!
 $342^\circ, 8 < 2\delta' < 17^\circ, 2$ eclipsă parțială sigură!

$345, 7 < 2\delta' < 14, 3$ eclipsă totală posibilă!
 $354, 0 < 2\delta' < 6, 0$ eclipsă totală sigură!

Certitudinea eclipselor parțiale o avem deci pentru

$$2\delta' = 360^\circ \pm 17^\circ, 2,$$

a celor totale, pentru

$$2\delta' = 360^\circ \pm 6', 0.$$

Ciclu lunar e un period de 19 ani juliani, cuprinzând 235 lunații și readucând, în calendar, fazele lunii în aceeași ordine și la aceleași date. Satorită de Meton pe la 435 înainte de Christos, Grecii adunați la jocurile olimpice din 433 au onorat această descoperire prin gravarea ei cu litere de aur pe diferite monumente publice și în templul Minervei. De aici numirea de »Numărul de aur«, care arată care este numărul de ordin al unui an în ciclul de 19 ani.

Fiindcă începutul acestui period se socotește cu an an înainte de era noastră, numărul de aur al unui an îl aflăm dacă adaugem 1 la numărul anului și suma o împărțim cu 19. Cvoțientul arată câte perioade au trecut, iar restul e numărul de aur al anului. Dacă restul e zero, atunci numărul de aur al anului e 19.

De exemplu, pentru 1900 a fost:

$$1900 + 1 = 1901 : 19 = 100, \text{ rest } 1.$$

După o știre mai nouă, conferința partidului independent este convocată pe Sâmbătă. În rezoluțiunea, ce se va prezenta, se va declara că partidul susține și cere unanime înființarea băncii independente. În manifestul, elaborat de Kossuth, sunt specificate toate postulatele partidului.

»Neue Freie Presse« aduce știrea, că dacă nu va învinge planul de descurcare alui Andrassy, dieta va fi dizolvată prin rescript regal. Se vor face apoi nouă alegeri, cari vor avea de scop crearea unei majorități 67-iste.

Ce fel de cabinet să execute reforma electorală? Cu intrarea aceasta s'a ocupat grupul Iusth-Hollo după ce acest grup nu e de acord ca să fie numit earăși cabinetul actual Wekerle. Luni sara a fost în privința aceasta o discuțiune viuă între membrii grupului la clubul independent și a eșit deasupra părerea, că cu problema executării reformei electorale, să fie însărcinat un cabinet deosebit. Ei pretind însă totodată, ca acest cabinet să aibă și în chestiunea băncii o atitudine, ca să nu vie în conflict cu punctul de vedere al partidului.

Isolarea lui Iusth în chestiunea reformei electorale. Foilor din Viena li-se raportează un episod caracteristic din vorbirile, ce s'au ținut Marția trecută în clubul partidului independent. Știm, că atunci Francisc Kossuth s'a declarat ca aderent al principului de pluralitate, reprezentat de contele Andrassy, pe când Iusth a formulat postulatul volului universal, egal și secret. Asupra acestui punct s'a ivit între Kossuth și Iusth și o controverșă, care a făcut viuă senzație. Iusth însă a deșteptat la membrii partidului independent nedumeriri, cu declarațiile sale asupra reformei electorale, și când a afirmat, că prin dreptul de alege plural, țara se dă pe mâna plutocrației, deputatul Emil Nagy i-a răspuns iritat: »Tu însă vorești să împingi țara în brațele demagogiei«. Iusth răspunde asemenea iritat, că există și un drum de mijloc Expunerile lui Iusth, ce se referă la reforma electorală, au fost primite însă de către independiști, se zice, foarte rece și să se fi dovedit, că este cam izolat în chestiunea aceasta.

Demonstrații contra banului Croației
Din Croația sosesc iarăși știri despre demonstrațiuni în contra ban. Rauch, mult urgisitul ban al Croației. După un interval lung banul Rauch a făcut zilele aceste un nou turneu prin provincie. Sosind eri în orașul Sava-Brod, poporațiunea a erupt în injurături și fluierături la adresa banului, care venea în trăsura dela gară. Din mulțime se auziau strigătele: »Jos banul! Piară Rauch! Jos Ungaria!« În fruntea demonstrațiilor se afla preotul coaliționist și deputat Matia Novosszel, care dintr'o trăsură agita poporul. Trăsura banului de-abia a putut străbate prin mulțime, care se pregătea să-și schimbe amenințările în fapte. În momentul acesta banul a dat ordin gendarmilor să atace mulțimea. S'a născut atunci o mare învâlmășeală, în decursul căreia au fost arestați vre-o 40 țărani și câțiva conducători ai coaliției între cari și deputatul Novosszel.

Deci în 1900 numărul de aur	1,
» 1901 » » »	2,
» 1902 » » »	3,
» 1918 » » »	19.

Determinarea eclipselor în ciclul de 19 ani. — Să luăm ca punct de plecare originea ciclului nostru.

Cea dintăiu lună nouă a fost în 1900 Ian. 1,26. Cum eclipsele solare se ivesc, fără excepție, în momentele de Lună nouă (când Luna trece în dreptul discului solar) dorim să știm, că oare la data amintită nu a fost eclipsă? În acest scop trebuie să știm valoarea lui 2θ'. La Observatoarele mari aceasta se poate determina direct. Astronomul Hansen (1795—1874) a determinat cu exactitate, abia întrecută în zilele noastre de Newcomb, toate elementele orbitei lunare pentru epoca 1850 Ian. 0,5, când a aflat:

pentru θ = 146° 13' 40",0 deci
» 2θ' = 292° 27' 20",0.

Plecând dela această origină, aflăm pentru 1900 Ian. 1,26

2θ' = 42°,57.

Comparăm cu criteriile eclipselor solare și constatăm: că nu s'a putut produce întunecime.

Luna plină din Iunie 1909 e lunația 116½ din ciclul lunar actual (1900—1918). Ie bine, valoarea lui 2θ' a fost 348°,88

szel. Mulțimea resfrându-se banul și-a putut continua drumul până la casa orașului, unde s'a ținut banchetul, care de asemenea a fost conturbat prin demonstrațiuni în fața edificiului.

Congres bisericesc în Bucovina.

Zilele trecute am adus știrea, că deputatul bucovinean Dr. Aurel Onciul a reînviat în comisiunea bugetară a parlamentului austriac cererea Românilor bucovineni pentru admiterea convocării unui congres al bisericii gr. or. din Bucovina. Cestiunea convocării congresului bisericii bucovinene este un vechiu postulat al Românilor bucovineni și, deși rugarea în privința aceasta a fost în trecut adeseori reînviată, cestiunea a rămas baltă. Guvernul austriac a pretextat întotdeauna, că acordând acest drept — care e de altfel garantat prin art. 15 al legii fundamentale de stat — bisericii gr. or. din Bucovina, s'ar naște o încăderare pe viață și pe moarte între Românii și Rutenii gr. or. din Bucovina, și deci este numai în »bine înțelesul interes al păcii și bunei prosperări a bisericii orientale din Bucovina«, dacă se va amâna pe alte timpuri convocarea unui astfel de congres.

Ziarul naționalist »Patria« ocupându-se în numărul mai recent cu această ardentă cestiune, apretiază astfel situația:

»...Și de astă-dată eram foarte curioși ce va răspunde ministrul de culte. Și iată că și răspunsul contelui Stürgkh n'a întârziat. Domnia sa a numit chestiunea congresului nostru bisericesc o chestiune de tot delicată, la rezolvarea căreia trebuie să se procedă cu cea mai mare precauțiune. (Adecă tot vorba aceea cu diferențele periculoase între Români și Ruteni!) În principiu guvernul, după cum ne asigură d-l ministru contele Stürgkh, nu e contrar congresului bisericesc, impulsul la convocarea lui însă ar trebui să vină din partea celor competenți și ar trebui să se deie și garanța, că chiar din capul locului desbaterile acelu congres vor decurge în cea mai bună ordine.

»Care va să zică, ministrul cere două lucruri și anume: 1. mai întâiu mitropolitul și cu consistorul său să ceară convocarea congresului și 2. tot aceștia să garanteze că desbaterile congresului vor decurge în cea mai perfectă liniște și încă să o garanteze înainte. E mare lucrul celor cerem, adecă congresul bisericesc. Și toată greutatea rezolvirii acestei chestiuni de cea mai mare importanță pentru binele nostru bisericesc este pusă pe umerii mitropolitului. Cum se va purta acesta, adecă înalt Prea Sfinția Sa D-rul Vladimir de Repta, consilierul intim al Majestății Sale împăratului, în punctul convocării congresului bisericesc, nu putem prezice; sperăm însă că va afla atăta bărbăție ca să întreprindă toți pașii necesari, ca congresul să se poată ținea și atât de vechea și ferbinte dorință a credincioșilor săi enoriași să devină realitate.

Procesul antimilitariștilor din Praga. Zilele aceste s'a terminat de către procuratura din Praga cercetarea în cunoscutele manifestațiuni antimilitariste din Iarna

arătându-ne deci, că eclipsa parțială de Lună era sigură, ba era probabilă și eclipsa totală. Mai departe:

Iun. 3—4 lunația 116½, 2 θ' = 348°, 88,
14,7653 » ½ " = 30, 67

Iun. 17—18 lunația 117, 2 θ' = 19°, 45
deci: aproape certitudinea eclipsei totale de soare.

Tot astfel:

Iun. 18,34 lunația 117	2 θ' = 19°, 45
177,18 lunații 6,	" = 8, 05
Dec. 12,52 Iun. 123	2 θ' = 27°, 50

eclipsă parțială de soare sigură.
Și așa mai departe.

În regulă generală, la 6 lunații se ivește câte o eclipsă de Soare (în momente de lună nouă) și tot la 6 lunații câte o eclipsă de Lună (în momente de lună plină). Intervalul între o eclipsă solară și cea lunară următoare (sau invers) face ½ lunație = 14 zile, 7653.

Calculul dispune de mijloace îndestulitoare pentru a determina cu esactitate mărimea întunecimei și proiecțiunea ei pe globul nostru și deci pentru a indica riguros pozițiile geografice, de unde vom putea observa fenomenul. Dar relevarea amănunțită a acestui calcul iese din cadrul articolelor destinate publicului mare.

Geogiu, 10 Iun. 1909.

Savr. Todica.

trecută, în urma cărora au fost arestați 11 socialiști naționali cehi. Pe baza actului de acuzare, care cuprinde 204 pagini, sunt dați în judecată 46 Cehi. Procesul se va judeca în a doua jumătate a acestei luni și va dura probabil mai multe zile.

Comerțianții sârbi contra unei convențiuni cu Austria. În cercurile comerciale sârbești se cer garanții solide din partea Austriei pentru încheierea unei convențiuni comerciale. Din cauza desvoltării mari pe care a luat-o industria conservelor de carne, comitetul sârbesc nu mai este avizat ca înainte la piața austro-ungară, de aceea caută să silească cercurile conducătoare austro-ungare, ca să dea cât mai mari avantagii Sârbilor. Comerțianții și crescătorii de vite speră pe de altă parte, că nevoia din ce în ce mai mare de carne, ce se simte în Austria, va sili guvernul austriac să facă Serbiei concesiunile cerute.

În consiliul de miniștri sârbi ce s'a ținut Luni sub președinția regelui, ministrul de interne a comunicat că a primit mai multe scrisori amenințătoare cu ocaziunea aniversării asasinării regelui Alexandru. Autorii scrisorilor amenință, că vor distruge dinastia actuală, dacă regele nu va rupe relațiunile cu ofițerii conspiratori. Comunicarea ministrului de interne a făcut o impresie adăncă asupra regelui. Două din aceste scrisori purtau semnatura: »Ofițer din garnizoanele Niș și Zaițșă«. Ministrul de războiu a fost însărcinat să stabilească identitatea acelor ofițeri. Prințul George a primit de asemenea scrisori amenințătoare dela ofițerii din Pirot și Vranja. Un prieten al prințului George i-a atras atențiunea, că este în interesul dinastiei să pue capăt corupției.

Sporirea forțelor navale germane și Englezii.

Foile din Londra fac din nou mare șgemot în jurul unui discurs, pronunțat de contra-amiralul german de Weber la Kiel asupra sporirii construcțiunilor navale, necesare pentru a se asigura desvoltarea economică crescândă a poporului german. Ziarul »Berliner Tageblatt« a comentat acel discurs în sensul, că guvernul german nu se va ținea de programul stabilit pentru constituirea viitoarelor vase de război. ci va grăbi și va sporii lucrările pe cât posibil mai mult. Pressa engleză a și luat cele publicate de ziarul berlinez ca un fel de comunicat al guvernului german, și au început să dea alarma din nou cu pericolul german. De fapt la Kiel conferințele reuniunii de flotă germană s'au ocupat cu cestiunea sporirii forțelor navale, cari după programul stabilit, n'ar fi îndestulitoare, dar reuniunea nu și-a putut exprima decât dorințe, cari nu angajează guvernul, cu atât mai puțin ziarul berlinez reprezentat vederile guvernului german, declară »Münchner Nachrichten«.

Sporirea forțelor navale germane, fie-că se va face după program, fie că se va face în afară de program, în ori ce caz neliniștește după cum vedem, pe Englezi. Ei nu văd numai pentru dănsii pericolul german, ci le și spune Americanilor să se păzească, căci puterea de expansiune germană la adăpostul unei flote teribile poate fi în viitor o primejdie și pentru Americani, cum ea este astăzi pentru Englezi.

Pressa anglo-șvă din Washington a și început să zugrăvească primejdia germană. Kaiserul, se spune va face în curând cuceririle necesare flotei germane în Orientul european. Triest-Salonic și linia ferată Bagdad arată drumul, pe care vor porni forțele militare germano-austriace. După ce își va fi stabilit Kaiserul supremația sa în Europa, va veni rândul Americii. Doc-trina Monroe: »America Americanilor« va fi pusă la grea încercare de Germania, care își va întinde influența sa și peste Ocean. Astfel se zugrăvește pretutindeni pericolul german.

Abstrăgând dela exagerările tendențioase, de natură să facă pe Germani urâți până și în America, nu se poate trece cu vederea totuși, că continua sporire a forțelor germanice trebuie să pună serios pe gânduri celelalte Puteri, cu deosebire Anglia, care vede cu îngrijire că într'un apropiat viitor va trebui să împartă rolul de stăpânitoare a mărilor cu Germania.

Le va fi greu Englezilor să se împlice cu gândul acesta, dar nu vor găsi altă scăpare. Germanii sunt popor harnic și muncitor. Pe lângă aceasta ei se înmulțesc mai mult ca ori care alt neam, și emigrează, așa că toate țările sunt inundate cu supuși germani. Aceștia nu se pierd în sânul altor națiuni, ci formează colonii puternice, în cari se cultivă și se

desvoltă mai mult chiar ca acasă, în patrie, simțul de solidaritate al rasei germane.

De această putere de desvoltare a poporului german se tem Englezii mai mult de cât de pretinsele sporiri ale forțelor navale, dușmane eghemoniei britanice. Și contra acestei desfășurări de activitate și influență germană, mai mult culturală și economică, speră Englezii să poată lupta, zugrăvind pe Germani pretutindeni ca popor agresiv, care nu visează de cât sporirea flotei sale, ca să cucerească Kaiserul, ca un al doilea Napoleon, toată lumea.

STIRILE ZILEI.

— 3 Iunie v.

Vizita arhiducelui Francisc Ferdinand. Din București se anunță, că s'a stabilit în mod definitiv că A. S. I. Arhiducele Francisc Ferdinand va sosi la Sinaia în ziua de 27 Iunie st. v. și va sta la castelul Peleş trei zile. S'a aranjat în castel un apartament special pentru înaltul oaspe. Cu ocazia acestei vizite se va da Duminecă 28 Iunie o reprezentație cu piesele »Ingenuar« și »Insul«, de către amatorii din înalta societate. Luni, 29, se va da un concert de către orchestra ministerului instrucțiunii, pusă sub conducerea măestrului G. Euescu. În timpul celor trei zile A. S. I. Arhiducele Francisc Ferdinand va fi condus să viziteze Sinaia și împrejurimile.

Dela Sinaia se anunță, că starea sănătății M. S. Regelui Carol este excelentă. Regele face în fiecare zi lungi plimbări pe jos în parc și în pădure.

Despre grațierea d-nei Vlad cetim în »Lupta« următoarele amănunte: D-l Dr. Vlad fusese chiar la ministerul de justiție pentru a lua informații cu privire la termenul și la locul când și unde să se împilnească pedeapsa, după ce d-na Vlad ceruse să stea închisă la Deva, iar ministerul nu hotărâse încă asupra acestei cereri. Dela minister d-l Dr. Vlad a fost informat că s'ar fi amânat din nou termenul începerii pedepsei d-nei Vlad până la 1 Iulie. Contrar acestei dispoziții d-l Dr. Vlad a cerut ca d-na să-și poată începe pedeapsa cu ziua de 15 Iunie. Scurt după aceasta, d-nei Vlad i-s'a înmănat la locuință decretul de grațiere...

Alegerile pentru sinodul Caransebeșului. În cercul Jebel au fost declarați deputați sinodali aleși pentru sinodul eparchiei Caransebeșului candidații bisericii d-nii Gheorghe Șerb cu 520 voturi și Dr. D. Cioloca cu 281 voturi.

Ridicarea unui monument Maj. Sale în Bosnia. Se anunță din Serajevo, că din inițiativa primarului d'acolo, Kulovici, s'a început o mișcare pentru a se ridica un monument Maj. sale Monarhului, susținătorul păcii. Comitetul acestei mișcări se compune din elita cetățenilor.

Mare grindină. Din numeroase părți ale țării se semnalează ploi cu grindină, cari au cauzat mari stricăciuni. Grindină mare a căzut în comitatele Ciuc, Treiscaune și Făgăraș

La gimnaziul săsesc din Brașov s'a terminat eri examenul de maturitate. Intre cei 6 candidați, cari au trecut examenul, se află și gentila d-șoară Maria de Lemenyi, care a făcut examenul cu succes bun. Felicitări!

Biblioteca Academiei Române. În luna Mai 1909 s'au consultat 2684 volume și broșuri tipărite, de către 963 cetitori; 145 manuscrise, 1059 documente, 15 cărți vechi (1508—1830) au fost comunitate la 95 cetitori. Colecțiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 791 volume și broșuri, 253 numere de reviste române, 177 reviste străine, 1 atlas și hărți, 5 volume manuscrise, 11 documente, 2603 foi volante.

Giocnire între grănițerii austriaci și cei sârbi. »Daily Telegraph« află din Belgrad, că un detașament de soldați austriaci, însărcinați cu serviciul de pază la frontieră, a trecut Drina la Padovinci și a susținut o luptă cu trupele sârbești. Soldații austriaci au prins un soldat sârb și au trecut cu el pe teritoriul bosniac. Cabinetul din Belgrad a trimis instrucțiuni ministrului plenipotențiar dela Viena, Simici, ca să intervină la ministerul de externe al Austriei pentru eliberarea soldatului sârb și pedepsirea soldaților austriaci.

Protopresbiteri no. Consistoriul plenar arhidiecezan din Sibiu în ședința de alaltăeri a numit protopresbiteri pentru

actul Devei pe domnul Dr. Ioan Dobre, catechet în Sibiu și pentru tractul Geogiului pe d-l Ioan Popoviciu, paroh în Ghelmar.

Vizita d-lui Seton Watson la Fălticeni. Duminecă a sosit în orașul Fălticeni scriitorul englez Seton Watson; d-sa a fost întâmpinat la gara Dolhasca de d. G. G. Ghițescu, prefectul județului. După o ședere de două zile, în care timp a fost oaspele d-lui Ghițescu, sosind eri d-na și d. Săveanu, secretarul general al ministerului de interne la ora 2 p. m. în patru automobile, au plecat la Dorna-Vatra prin punctul vamal Cornu-Luncei. În această excursiune științifică d. Watson e însoțit de d-na și d-l N. N. Săveanu, d-na și d. G. G. Ghițescu, d-na și d. Popovici Hațeg, d. Scarlat Orăscu șeful de cabinet al ministerului de interne, d-nii prefecti ai județelor Vaslui și Botoșani și d. inginer N. Stamate.

Confiscarea unui steag săsesc. Le-a venit rândul și confrăților noștri Sași să guste din plăcerile, pe cari le gustăm noi Românii cu atâta belșug din grația solgăbiraelor noastre. Se știe că Sașilor le este permis să poarte colorile și steagurile lor naționale alături de steagul maghiar. De acest drept au făcut us Dumineca trecută și Sașii din comuna Birk de lângă Reghinul-săsesc, ridicând un arc de triumf decorat cu steaguri albastre-roșii și roșu-alb-verde în vederea sosirii episcopului ev. Teutsch. Solgăbiraului Körössy i-a părut însă acest amestec de colorii prea peștiș și a dispus ca steagurile săsești împreună cu cel maghiar să fie îndepărtate de pe arcul triumfal. Gendarmii au și executat imediat ordinul în mijlocul protestărilor frunțașilor sași ai comunei. »Sieb. D. Tageblatt« e informat, că din partea Sașilor s'a făcut arătare la forurile competente în contra strașnicului solgăbira Körössy.

Un interview cu Papa. Ziaristul Raffaello Nardini povestește în ziarul »Stampa« cum a fost primit de papa Piu X, în biblioteca sa. Convorbirea n'a avut un caracter politic decât când Papa a vorbit de afacerea preotului modernist Tullio Muri, care după cum se știe a fost excomunicat și apoi ales ca deputat. »Ce să facem cu Muri?« spuse Papa, »Oportet, ut scandala eveniant! Oportet! (Afacerile scandaloase să fie descoperite) S'a discutat apoi despre leii dăruiti Papei de către Menelik. »Leii povestea Papa, »sunt într'adevăr frumoși și vioi. E destul să le faci semn cu mâna și vin imediat la gratii. Și cu ce ochi te privesc. Uneori ce-i dreptul sunt cam neliniștiți. Papa, care fusese foarte vioi, deveni deodată gânditor și nu putu să-și înăbușe o părere de rău. »Sunt opt luni de când n'am mai văzut leii, opt luni de când nu mă mai duc în grădina. Și ultimă oară am fost cu trăsura și nici n'am pus piciorul pe pământ.« »Acumă sf. voastră o să meargă cu automobilul dăruit de Piemont Morgan?« — »A, el este donatorul?« — »Așa mi se pare cel puțin că am cetit.« — »Noi, spune Papa, n'avem informații precise în această privință. Monsegnorul Spanore mi-a povestit numai alături, că a văzut la Turin automobilul și că a rămas entuziasmat.« — »Câteva ziare, observă ziaristul, au declarat că s'ar fi iscat greutăți în ce privește întrebuintarea automobilului de către cler, din aceeași motive, pentru cari s'a interzis clerului sportul și în special bicicleta — și anume că nu corespunde demnității preoțești.« — »Dar nici vorbă nu poate fi, declară Papa, »Un preot și chiar Papa nu pierd nimic din demnitatea lor într'un automobil, și în acest vehicul nu au nimic comun cu figura, pe care o face un preot, care se chină pe o bicicletă.«

Impăratul Wilhelm și amiciția Englezilor. Primind pe membrii clerului englez, sosiți alaltăeri în Postdam, împăratul Wilhelm le-a ținut o cuvântare exprimând speranța, că oaspeții vor găsi și pe poporul german nu mai puțin ospitalier decât au găsit eclesiasticii germani pe poporul englez și că prezenta vizită va servi pentru a face mai profunde bazele sentimente dintre cele două națiuni înrudite.

Medicii din Constanța au trimis președintelui comitetului național al medicilor din București o dopeșă felicitând călduros comitetul de a fi decis, ca medicii

români să nu ia parte la congresul internațional de medicină din Budapesta. Depeșa e semnată de d-nii doctori Tănăsescu, Sadoveanu, Păcuraru, Mărgărint, Nicolescu, Cernat, Pilescu, Apostolescu etc.

Concediu. Dirigentul orchestrei orașului Max Krause, plecând în concediu pe timp de 4 săptămâni, este înlocuit în timpul acesta de d-l maestru de concerte Kraupa cu locuința Str. Nouă 32.

Arestări în Muntenegru. În mai multe localități din Muntenegru s'au operat arestări, cari par a fi în legătură cu un complot urzit împotriva principelui Nikita. Mare senzație a stârnit arestarea fostului comandant Vukinics, care propagase ideea să se procedeze cu principele Nikita după receta tinerilor turci.

Un medic român Dr. de la facultatea din Viena, ar dori ca peste lunile de vară, Iulie și August să substituie pe vre-un coleg sau să facă praxă ca medic de băi, având cunoștințe perfecte și de tratamente hidroterapeutice. Salariul pe timpul acesta după cum va fi înțelegerea. A se adresa pentru informațiuni la administrația »Gazetei Transilvaniei«.

Flotila română dunăreană a plecat luni dela Galați pentru a face un voiaj de studii de-alungul Dunării până la Turnu-Severin. În vederea acestei excursiuni s'a celebrat Duminecă dimineața un serviciu divin cu mare solemnitate de către preotul garnizoanei pe bordul vaporului »Lascar Catargiu«. Au fost de față toți oficerii de marină din garnizoană în frunte cu d-nii comandori A. Frunzănescu și Teescu, cu comandorii-locotenenți: Negrescu și Rădulescu. După rugăciune preotul a rostit o foarte frumoasă alocuțiune.

Cutremurul de pământ din Franța. După constatările oficiale franceze au căzut jertfă cutremurului de pământ de Vineri, care a cercat atât de greu numeroase localități din sudul Franței, 60 vi țî omezești și 200—300 greu ranți. După știrile ziarelor franceze au suferit mari pagube îndeosebi 13 comune. Comuna Dunet a fost pustiiată cu totul. Toate casele s'au prăbușit în timp de două minute. Pagubele cauzate de cutremur se evaluează la mai multe milioane de franci. Din Barcelona (Spania) se anunță că cutremurul din sudul Franței s'a resimțit și în întreg ținutul Barcelonei. Cutremurul a durat peste o minută. S'au prăbușit câteva case, cari au îngropat sub ele două vieți omezești.

Cum a fost primit Husni Pașa de către fostul Sultân. »Wiener Tageblatt« publică un interview cu Husni Pașa relativ la detronarea lui Abdul Hamid. Husni pașa este acela, care fusese însărcinat să comunice fostului sultân știrea detronării sale. El povestește, că Abdul Hamid l'a primit cu câte un revolver în fiecare mână și a refuzat la început să părăsească palatul Ildiz. Abdul Hamid s'a decis la aceasta uumai după multă insistență din partea lui Husni pașa și numai după ce acesta îi atrase atențiunea, că viața lui e în pericol dacă mai rămâne.

Otelurile în Elveția. Elveția va deveni un imens caravanserail. În 1880 erau pe teritoriul confederațiunii helvetică 1002 oteluri, conținând 58.137 de paturi, în 1900 numărul otelurilor era de 1024 și numărul paturilor de 124.068. În perioada aceasta cifra totală a capitalurilor angajate în această industrie s'a ridicat dela 324.500'000 la 677.500.000 franci. Numărul impiegaților este în termin mediu 17 de fiecare hotel. 38% din ei sunt streini, ceilalți sunt de naționalitate elvețiană.

ULTIME ȘTIRI

Viena, 16 Iunie. În cercurile politice s'a lăjit vestea, că în scurt timp se va forma un nou cabinet ungar sub presidenția lui Kossuth

Budapesta, 16 Iunie. Manifestul, care va fi lansat de conferința partidului independist, va enunța susținerea neștirbită a principilor și senti-

mentelor independiste și va combate cu aplomb nizuințele 67-iste.

Budapesta, 16 Iunie. »B-Hirlap« scrie cu privire la cazul doamnei Vlad, că grațiarea ar fi avut numai atunci un înțeles, dacă ea s'ar fi luat înainte ca presa română de aici și cea din România să se fi pornit pe calomnii în contra Ungariei. Dar campania presei române a exploatat cazul atât, în cât grațiarea nu mai are acum nici un efect. Românii nu vor mai considera fapta guvernului maghiar ca un act de noblețe și cavalierism, ci din contră, ca un act de slăbiciune.

Roma, 16 Iunie. Directorul institutului seismografic de aici, Alfany, declară că în curând se vor repeți cutremurile în Franța de sud. De astădată cutremurile vor fi cu mult mai puternice.

Belgrad, 16 Iunie. Ofițerii conspiratori au ținut alaltăeri ședință, la care a luat parte și maiorul Ocanovici. Conspiratorii au hotărât să intervină pe lângă rege, ca să concedieze pe prințul George din armată și să-l expulzeze. În caz când regele ar refuza să satisfacă cererea ofițerilor conspiratori, ei sunt hotărâți să-l alunge pe prințul George cu forța. Regele a promis prințului George un apanaj de 120.000 de dinari, dacă va renunța la rangul lui de ofițer și va pleca în străinătate. Prințul George a răspuns, că nu se teme de conspiratori și dacă dâșii vor încerca să-l îndepărteze cu forța, el se va duce la Niș și va răscula trupele împotriva lor și împotriva regelui.

Constantinopol, 6 Iunie. Optzeci de funcționari militari și civili au fost degradați de consiliul de războiu din cauza activității lor ca spioni ai fostului sultân Abdul Hamid.

Belgrad, 16 Iunie. Ziarele de aici comentează cu mare aprindere convocarea Skupștina muntenegrene, și lasă să se priceapă că nimeni nu trebuie să se mire, dacă în curând va fi convocată și Skupștina sârbească. În ambele țări s'a redeșteptat un viu sentiment răsboinic. După părerea ziarelor, opinia publică trebuie să se aștepte la izbucnirea probabilă a unui războiu, de aceea națiunea să nu se dea îndărăt dela nici un sacrificiu. Așa vremuri au venit, zice presa din Serbia, că acum trebuie aleși prietini și neprietini. E momentul când Serbia trebuie să înțeleagă rostul evenimentelor.

Sofia, 16 Iunie. Cestiunea creării ordinului sf. național Metodiu și Chiril dă nașteri la discuțiuni violente și la polemici în presă. Cercurile radicale și socialiste cer ca Regele Ferdinand să fie dat în judecată ca călcător al Constituției, de asemenea cer tragere la răspundere a tuturor, cari au colaborat la anunțarea creării ordinului, precum funcționarii cabinetului intim directorul și funcționarii monitorului oficial, în care s'a publicat decretul pentru creațiunea ordinului.

Petersburg, 16 Iunie. În păturile sărace ale populațiunii domnește o foamete groazavă. Familii întregi nu mănâncă decât numai pâne goală. Unii au fost găsiți de către doctori leșinați de foame, numai piele și oase. De mult nu s'a pomenit în Petersburg așa foamete.

Constantinopol, 16 Iunie. Sultânul a primit mai multe scrisori, prin

care i se atrage atențiunea că se plănuiește un atentat împotriva lui.

Stockholm, 16 Iunie. Chimistul și mineralogul dr. Helsing Gustav a făcut o descoperire senzațională, și anume că radiumul se poate prepara dintr'o materie mai ieftină. S'a constituit o societate pe acțiuni sub direcția d-lui Svampe, pentru a exploata această invenție. În această societate s'a înscris și familia regală.

Bibliografie.

— »Ciprian Porumbescu, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu Branisce. Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

Diverse.

Chinematograful în școală. În revista »Cosmos«, un distins profesor german publică un articol despre chinematograf ca mijloc de instrucție în școală. În Stuttgart s'a și început o mișcare serioasă pentru introducerea chinematografelor nu numai în școlile superioare și secundare, ci și în școlile primare. Aci chinematograful poate aduce servicii foarte mari la lecțiunile de intuiție.

Profesorul german afirmă că astăzi, când dispunem de astfel de mijloace, ar fi de neiertat să nu ne folosim de ele. În cursurile de astronomie astăzi nici nu putem face pe auditor să înțeleagă ceva fără ajutorul chinematografului. În școlile primare s'ar putea aplica chinematograful nu numai la lecțiile de intuiție, ci și la cele de geografie și istorie. În chipul acesta elevii și-ar putea face o icoană cu mult mai clară despre toate și ar păstra mai multă vreme în memorie cele auzite. Chinematografele întrebuintate pentru școli ar trebui fabricate sub control profesorilor, pentru a nu se reda scene banale, cari nu prezintă nici un interes pentru instrucțiunea elevilor din școale.

După părerea profesorului german, fiecare școală trebuie să aibă la dispoziție o sală de proiecțiuni. Aici s'ar prezenta elevilor diferitele scene din istorie de pildă. Profesorul n'ar avea mult de lucru, nici n'ar avea de explicat multe, căci elevii și-ar imagina ei singuri tot decursul unei lupte. Profesorul n'ar avea decât să întregească pe ici pe colo faptele și să facă legătura între ele. Prin introducerea chinematografului în școale, învățământul ar lua un însemnat avânt.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul Dr Lahmann — cu toate întocmirile modene ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzendorf bei Wien.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultățiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Dr. Toma Madincea,

medic militar emeritat, specialist pentru boalele interne (din lăuntru) și venerice, cu locuința în Kolozsvar (Cluj) Berda-Mozes utca Nr. 2. colțul dela străzile Kossuth Lajos și Berde Mozes lângă colegiul unitar, ordineză dela oarele 11—12 a. m. și 2—4 p. m.

Aducem la cunoștința On. public,
că prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din strada Aței Nr. 6 pe lângă schimbul imediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru	12	11	1/2 litru	fil.
Borpatak	"	12	"	"	"
Marild	"	15	"	"	14
Borhagy	"	15	"	"	14
Boross	"	16	"	"	14
Előpatak	"	18	"	"	11

Fehérkő	"	16	"	"	14
Felsőrákos Mária	"	16	"	"	14
Kászou Salutaris	1 litru	16	fil.	1/2 litru	14 fil.
Horgász	"	16	"	"	14
Repsti	"	18	"	"	14

Borszék	"	28	"	"	22
Sztójka	"	28	"	"	22
Boholt	"	26	"	"	22
Hargitta	"	26	"	"	22
Székely-Selters	"	26	"	"	22

La cumpărare de 25 sticle oferim **Borvizuri acasă.** — **Apelăm la sprijinul On. public**
Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,66—150)

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Iunie n. 1909

Renta ung. de aur 4%	113 85
Renta de corone ung. 4%	93 05
Imp. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	82 70
Imp. cail. fer. ung. in argint 4%	83 —
Bonuri rurale croate-slavone	94 35
Imp. ung. cu premii	202 25
Lesuri pentru reg. Tisei și Seghedin	144 50
Renta de hartie austr. 4 2/10	96 25
Renta de argint austr. 4 2/10	86 20
Renta de aur austr. 4%	117 40
Renta de corone austr. 4%	96 25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	86 25
Los iri din 1860	166 75
Actiuni de-ale Bancei ung. de credit 1780	—
Actiuni de-ale Bancei austr. de credit 751	—
Actiuni de-ale Bancei austro-ung. 637	—

Cursul pietei Braşov

Din 16 Iunie n. 1909

Banote rom. Cump. 18.94	Vend. 19.02
Argint român 18 70	18 90
Lire turcesci 21 40	150
Scris. fonc. Albine 5%	100. —
Ruble Rusesci 2 51	2 53
Napoleoniori. 19 04	19 12
Galbeni 11 20	11 4
Mărci germane 117. —	117 40

Dela librăria „GAZETEI“ Braşov

se pot procura următoarele cărți

(La cărțile aici înscrise este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scrieri economice.

„Cultura și îngrijirea grăului“, de I. F. Negruțiu. Prețul 14 b. (plus porto 5 b. România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărăcie în țără săracă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Felrăstru și la Seminarul Nifon Metropolitan din Bucuresol. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. **Agrologia**, senu Agricultura generală, 84 cule de tipar cu 217 figuri in text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotehnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 cule de tipar cu 202 figuri in text. —

Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu in sesiunea din anul 1889. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootehnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dim-

preună cu lănară și lăptăria, 49 cule de tipar cu 225 figuri in text. Costă 8 corone
Vol. IV. Economia Rurală, senu organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.
 Manual de Agricultură rațională vol V. **Ippologia** senu zootehnia specială a cailor de George Maior. Prețul 3 cor. plus 30 bani porto.
 Manual de Agricultură rațională vol. VI. cuprinde crescerea, îngrășarea și utilizarea **Porcilor** senu Zootehnia lor specială de George Maior. Prețul 5 cor. plus 30 bani porto.

AVIZ!

Un învățător român pensionat, care posedă și limba maghiară, capabil încă de muncă și abil, în schimbul unui salariu bun i-se oferă o ocupațiune corespunzătoare. Se cere prezentarea în persoană. A se adresa la Redacțiunea zărilor. (624,1-2.)

Pilule purgative zaharisite

ale lui **Philipp Neustein.**

(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Sunt a se prefera preparatelor similare in toată pr viața. Aceste pilule nu conțin substanțe stricicioase. Se folosesc cu cel mai mare efect la boala de pân-tece sunt ușor purgative, curată sângele. Foarte folositoare și nevătămatoare la

Constipații,

care este cauza multor boale. Zaharisite le iau bucuros și copii.

0 cutie cu 15 Pilule costă numai 30 b. 1 Sul cu 8 cutii care conțin 120 Pilule costă numai 2 cor.

La trimiterea prețului de 2 cor. 45 bani se expediază 1 Sul franco.

Atențiune! A se feri de imitații. Să se ceară Pilule purgative ale lui Philipp Neustein. Veritabile numai când cutia este provăzută cu instrucțiune și cu marca protocolată de seut, cu tipar roșu și negru Sf. Leopold și subscrierea „Philipp Neustein, farmacie“. Invăitoarele scutite de tribunalul comercial sunt subsemnate cu firma noastră

Farmacia **Philipp Neustein** la „Sf. Leopold“, WIEN I Plankengasse 6. Se capătă in toate farmaciile.

In fiecare zi:
Krenwürstel proaspeți.
Șuncă excelentă.
 Costițe de porc fierte și nefierte.
 Cele mai fine
Cărnuri afumate (mezeluri)
 se capătă la
H. G. ZEIDNER,
 Braşov, Strada Hirscher.

H. Kleverkaus
 Braşov, Strada Hirscher Nr. 6.
FABRICANT DE
SALAMĂ și CĂRNĂTĂRIE (Selcher)
 pus în mișcare cu motor.
 Recomandă: Șuncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cărnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel.
 Comandele se execută prompt și se expediază cu poșta ori și unde.
 Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

K 30.000 garanție pentru curățenie.

Săpunul Cerb a lui Schicht
 este cel mai bun pentru rufărie!

Săpunul Schicht marca Cerb se folosește la tot-felul de spălat, pentru calitățile excelente de curățire: pentru trebuința personală, pentru albituri fine și groase, albe, colorate, mobile, covoare, animale domestice etc. etc. Este lucrat din cele mai alese materii brute.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
 Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăzută cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute execută ori-ce comandă cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI.
STATUTE.	Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
FOI PERIODICE.	Coverte, in toată mărimea.
BILETE DE VISITĂ PIPERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ și DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
AVERTURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Braşov.

Cruce seu stea duplă electro-magnetica
 Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lu Volta. Vindecă și inviorează

Nu e mijloc secret. pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: tururilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, ținturi de ureche, bătăie de inimă, agărciuri de inimă, asmă, anșul greu, agărciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podăgră, ischias, udul in pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate

Acel pacient, care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-cu „Ciasul-Volta“ atât in Germania cât și in Austro-Ungaria a fost oficios oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e in genere cunoscut apreciat și cerocet. Deja lefținătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cer. Pretul aparatului mic e 6 cer. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țără și streinatate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V 28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

In fie-care zi se află: Krenwürstel proaspeți. — Șuncă excelentă. — Costițe de porc, fierte și nefierte — Cele mai fine cărnuri afumate,
 la **KAMNER & JIRKOFKY,**
 fabricanți de cărnățarie, Braşov, Têrgul Inului No. 2.
 Spedițiuni cu poșta in fie-care zi.